

Lovforslag nr. L 239. Fremsat den 18. maj 1990 af undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder)

Forslag

til

Lov om tilvejebringelse af lære- og praktikpladser

§ 1. Lovens formål er, at der tilvejebringes et tilstrækkeligt antal lære- og praktikpladser for lærlinge, elever i de erhvervsfaglige grunduddannelser og elever under erhvervsuddannelse.

§ 2. For egnede praktikpladssøgende, der i 1990 eller senere gennemfører basisuddannelse efter lov om erhvervsfaglige grunduddannelser eller 2. skoleperiode efter lov om erhvervsuddannelser, og som 4 måneder efter afsluttet basisuddannelse henholdsvis 2. skoleperiode endnu ikke har indgået aftale med en virksomhed om en rimelig praktikplads, fastsætter undervisnings- og forskningsministeren fra den 1. oktober 1990 under de i stk. 2 nævnte forudsætninger, at de:

- 1) kan tilbydes optagelse på skole til gennemførelse af skoleundervisning, der hører til en efg, 2.dels-uddannelse, eller en erhvervsuddannelse, uanset at eleven ikke er omfattet af en uddannelsesaftale, og
- 2) kan tilbydes optagelse på skole til gennemførelse af skoleundervisning, der helt eller delvis erstatter praktikundervisning i en virksomhed.

Stk. 2. Undervisnings- og forskningsministeren påbegynder oprettelsen af det fornødne antal pladser på grundlag af en samlet vurdering af pladsbehovet pr. den 1. oktober. Undervisnings- og forskningsministeren foretager efter indstilling fra Erhvervsuddannelsesrådet vurderingen på grundlag af elevoplysninger fra erhvervsskolerne og oplysninger fra de faglige udvalg, jf. § 3, stk. 3.

Stk. 3. Et tilbud i henhold til stk. 1 skal så vidt muligt ligge inden for det uddannelsesområde, eleven ønsker.

Stk. 4. En elev, der modtager undervisning i henhold til stk. 1, har pligt til at modtage en anvist praktikplads og skal forlade undervisningen, når praktikpladsen tiltrædes, eller hvis eleven afslår at modtage pladsen.

§ 3. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter efter indstilling fra Erhvervsuddannelsesrådet nærmere regler i almindelighed om ordningerne i henhold til § 2.

Stk. 2. Mål og rammer for undervisningen efter § 2, stk. 1, nr. 2, fastsættes af undervisnings- og forskningsministeren efter vedkommende faglige udvalgs bestemmelse. Efter tilfredsstillende gennemførelse af hele uddannelsen modtager eleverne sædvanligt uddannelsesbevis.

Stk. 3. De faglige udvalg foretager pr. den 1. oktober vurderinger af behovet for lære- og praktikpladser og foretager et skøn over, hvor mange uddannelsesaftaler der vil kunne indgås inden for udvalgets område frem til den følgende 1. oktober. Oplysningerne indgår i vurderingen i henhold til § 2, stk. 2, og undervisnings- og forskningsministeren kan på grundlag heraf efter indstilling fra Erhvervsuddannelsesrådet henstille til et fagligt udvalg at foranledige oprettet et antal yderligere pladser.

Stk. 4. Ministeren fastsætter efter indstilling fra Erhvervsuddannelsesrådet, hvilke erhvervsskoler der skal tilbyde undervisning efter § 2, stk. 1, inden for det enkelte udvalgs område.

§ 4. Undervisnings- og forskningsministeren kan med tilslutning fra et fagligt udvalg bestemme, at § 2, stk. 1, nr. 2, finder tilsvarende anvendelse for lærlinge og elever, der er omfattet af en uddannelsesaftale inden for udvalgets område med en virksomhed, der kun kan god-

kendes til uddannelse af lærlinge eller efg-elever, hvis eleven modtager supplerende praktikuddannelse uden for virksomheden.

§ 5. Elever, der deltager i undervisning i henhold til § 2, modtager fra skolen en godtgørelse svarende til den elevløn, der er aftalt eller fastsat for elever i den pågældende uddannelse i henhold til lov om erhvervsfaglige grunduddannelser henholdsvis lov om erhvervsuddannelser.

Stk. 2. Skolernes udgifter i henhold til stk. 1 refunderes af Arbejdsgivernes Elevrefusion og finansieres efter reglerne i § 6, stk. 1, i lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter efter indstilling fra bestyrelsen for Arbejdsgivernes Elevrefusion nærmere regler om udbetalingen fra Arbejdsgivernes Elevrefusion.

Stk. 3. Virksomheder, der i henhold til § 4 lader elever deltage i supplerende praktikuddannelse på skole, kan få refusion fra Arbejdsgivernes Elevrefusion af elevlønudgifter under skoleopholdet. Reglerne om refusion af løn under almindelige skoleophold finder tilsvarende anvendelse.

§ 6. Undervisningen i henhold til § 2 finansieres via AER-ordningen, jf. lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion.

Stk. 2. Tilskuddet til den enkelte skoles undervisning bestemmes ud fra antal årselever, som deltager i undervisningen, og et gennemsnitligt tilskud pr. årselev fastlagt i de årlige finanslove for større grupper af den særlige skoleundervisning.

Stk. 3. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter nærmere regler om vedkommende arbejdsgivers afholdelse af udgifterne til skoleundervisning i henhold til § 4.

§ 7. Loven træder i kraft den 1. juli 1990.

Stk. 2. § 3, stk. 2, 2. pkt., i lov om erhvervsfaglige grunduddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 150 af 18. marts 1987, ophæves. Bestemmelsen gælder dog fortsat for edb-assistentuddannelsen indtil den 31. december 1990.

Stk. 3. § 17 i lov nr. 211 af 5. april 1989 om erhvervsuddannelser, som træder i kraft 1. januar 1991, ophæves.

§ 8. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

A. Almindelige bemærkninger

Lovforslaget fremsættes som led i en aftale af 10. maj 1990 mellem regeringen og Socialdemokratiet om sikkerhed for et tilstrækkeligt antal lære- og praktikpladser. (Bilag 1)

Det seneste skøn over lære- og praktikpladsproblemet omfang anslår, at der i 1990 skal skaffes ca. 6.000 yderligere pladser i forhold til 1989 for at sikre tilstrækkelige uddannelsesmuligheder til de »store årgange«, som netop nu søger ud på arbejdsmarkedet. Der blev i 1989 registreret ca. 33.000 nye aftaler, hvilket var ca. 12.000 færre end i midten af 1980'erne.

Disse oplysninger fremgår af en udredning, som er foretaget af et udvalg - »Teknikerudvalget« - bestående af repræsentanter for Dansk Arbejdsgiverforening, Landsorganisationen i Danmark, kommunerne og en række ministerier til brug for de politiske beslutninger om indsatsen i forhold til unge ledige.

I udvalgets rapport er der følgende sammenfatning af udvalgets overvejelser og anbefalinger for så vidt angår lære- og praktikpladser:

»En lang række forhold peger i retning af, at den nuværende mangel på lære- og praktikpladser vil være af forbigående karakter. Ungdomsårgangene formindskes kraftigt i de kommende år, samtidig med at udbuddet af praktikpladser må forventes at stige som følge af mere gunstige konjunkturer. Desuden vil de nye uddannelsesmuligheder i forbindelse med de nye social- og sundhedsuddannelser mindske det udækkede pladsbehov fra 1991, og tilgangen til de erhvervsgymnasiale uddannelser (HHX og HTX), almindelige gymnasier og HF forventes fortsat at være stigende. Desuden forøges antallet af værnepligtige som følge af forsvarsforliget væsentligt i 1990 og 1991.

Det må konstateres, at den ekstraordinære indsats, som blev aftalt i september 1989 med henblik på at tilvejebringe yderligere 7.000 pladser, ikke har haft den tilsigtede virkning, da der er oprettet mindre end halvdelen af det tilstræbte antal pladser. De instrumenter, som blev anvendt, var øgede løntilskud i den private sektor og henstillinger i stat og kommuner. Det anbefales derfor, at en fornyet indsats her- og

nu koncentrerer om en massiv kampagne fra regeringen, kommunerne og arbejdsmarkedsorganisationer om oprettelse af flere pladser.

Det skønnes, at der skal skaffes yderligere ca. 6.000 pladser i 1990 for at sikre tilstrækkelige uddannelsesmuligheder til de »store årgange«, som netop nu søger ud på arbejdsmarkedet.

En holdbar løsning forudsætter, at der især gøres en indsats for at øge antallet af lære- og praktikpladser i fremtidsorienterede brancher og i de store virksomheder, som har forholdsvis få praktikpladser.

Udvalget anbefaler følgende forslag, som umiddelbart kan iværksættes:

- * En massiv kampagne understøttet af arbejdsgivere, fagbevægelse, kommuner og regering.
- * Den opsøgende indsats samt formidling og registrering af lære- og praktikpladser samles snarest og senest 1. januar 1991 på erhvervsskolerne.
- * Staten indfører pligt til, at alle ledigtblevne lære- og praktikpladser skal genbesættes.
- * Kommuner får ligeledes pligt til at genbesætte lære- og praktikpladser. Der sigtes i videst muligt omfang mod en forskydning over mod pladser, som giver beskæftigelsesmuligheder i den private sektor. Genbesættelsespligten for stat og kommune, henholdsvis amter, tager udgangspunkt i 1987-niveau. Der vil skønsmæssigt kunne oprettes ca. 1.000 pladser i 1990.
- * Det henstilles til den »halvoffentlige sektor«, herunder koncessionerede selskaber, at disse øger antallet af lære- og praktikpladser svarende til stat og kommuner.
- * Der indføres en præmieringsordning for kombinerede uddannelsesaftaler mellem offentlige og private arbejdsgivere.
- * Der etableres et informations- og registreringssystem vedrørende besatte og ubesatte pladser.
- * De faglige udvalg iværksætter straks en vurdering af mulighederne for at øge antallet af virksomheder, der godkendes som praktiksted gennem en række supplerende foranstaltninger i form af kombinationsaftaler, udstationering eller værksteds-

kurser. Driften af kurserne finansieres af den enkelte arbejdsgiver.

De supplerende foranstaltninger i form af værkstedskurser m.m. skal udgøre et supplement til de almindelige vekseluddannelser på områder, hvor praktikpladsgodkendelse ikke umiddelbart kan opnås.

Der sigtes især mod en styrkelse af de store virksomheders indtag af praktikanter og mod inddragelse af erhvervsområder, som ikke har tradition for lære- og praktikpladser.

Det er udvalgets anbefaling, at der nu afgørende tages initiativ til at realisere målsætningen om, at alle unge, der ønsker en erhvervsuddannelse, får reelle muligheder herfor.

Udvalget *anbefaler* derfor, at der foretages en vurdering af effekten af de iværksatte initiativer i september/oktober 1990 med henblik på at foretage nødvendige supplerende foranstaltninger, der kan løfte ovennævnte målsætning.

Der henvises til LO's udtalelse side 16 i kapitel 2. (Udtalelsen lyder således:

»LO's medlemmer af udvalget tilkendegiver, at der nu skal tages politisk beslutning om, at det sikres, at alle unge, der ønsker det, får en erhvervsuddannelse. Lære- og praktikpladsproblemet er nøglen til den reelle løsning af ungdomsarbejdslededsproblemet, og derfor må der nu etableres de nødvendige politiske forudsætninger for at realisere dette mål.«)

Udvalget *anbefaler* endvidere, at der umiddelbart sker en henvendelse til de faglige udvalg med anmodning om at udarbejde en plan for hvilke initiativer, udvalgene vil iværksætte med hensyn til at skaffe et tilstrækkeligt antal lære- og praktikpladser indenfor deres fagområde til de unge, som i sommeren 1990 forlader folkeskolen eller EFG-basisuddannelsen.

Indsatsen *foreslås* delvist finansieret gennem om-disponering af 85 mill. kr. fra AER, som henstår uforbrugte fra sidste år.

En grundig erhvervsuddannelse giver de unge gode beskæftigelsesmuligheder, uanset om der efter afsluttet oplæring kan opnås varig ansættelse i den samme virksomhed.

Det særlige »pukkelproblem« med de store ungdomsårgange, der i disse år søger ud på arbejdsmarkedet, bør derfor løses ved, at der over et bredt felt tilvejebringes yderligere uddannelsespladser – uanset om de pågældende virksomheder efter endt uddannelse kan tilbyde den unge et job. Med faglig oplæring og erfaring fra en arbejdsplads vil den unge under alle omstændigheder være bedre stillet, end

hvis den pågældende har deltaget i de særlige beskæftigelsesprojekter oprettet til formålet.«

Regeringen har tilsluttet sig udvalgets forslag, og det er en del af aftalen med Socialdemokratiet, at disse anbefalinger følges umiddelbart. Regeringen har taget skridt til, at de nødvendige initiativer iværksættes omgående.

For det tilfælde, at disse initiativer ikke fører til, at der skaffes et tilstrækkeligt antal pladser, gives der med lovforslaget egnede elever en ret til at kunne fuldføre en erhvervsuddannelse. Til det formål åbnes der mulighed for, at erhvervsskolerne kan udbyde praktikpladskompenserende undervisning til efg-elever, som ikke har opnået uddannelsesaftale 4 måneder efter afslutningen af basisuddannelsen. Tilsvarende gælder for elever under lov om erhvervsuddannelser, der træder i kraft den 1. januar 1991, og dermed – fra dette tidspunkt – også de hidtidige grundlæggende teknikeruddannelser således, som de indarbejdes i de nye erhvervsuddannelser.

Den praktikpladskompenserende undervisning etableres som supplement til de almindelige vekseluddannelser. Det tilstræbes så vidt muligt undgået, at ordningen fører til væsentlige fravigelser fra det særdeles grundlæggende princip i erhvervsuddannelserne, hvorefter uddannelserne foregår som en veksel mellem skoleundervisning og praktikuddannelse i en virksomhed og på grundlag af en uddannelsesaftale mellem eleven og virksomheden. Det er derfor meget nødvendigt, at udviklingen overvåges nøje, og at der straks gennemføres en revision af de foreslåede ordninger, hvis det skulle vise sig, at de får en u hensigtsmæssig indflydelse på den almindelige uddannelsesadfærd inden for erhvervsuddannelserne.

Økonomiske konsekvenser

Lovforslaget får kun økonomiske konsekvenser, hvis det mod forventning ikke lykkes at etablere de fornødne lære- og praktikpladser i virksomhederne. I givet fald finansieres udgifterne via Arbejdsgivernes Elevrefusion.

Med henblik på at undervisnings- og forskningsministeren, hvis det bliver aktuelt, skal kunne opfylde forpligtelserne i henhold til lovforslaget, skal der i 1990 iværksættes analyser m.v., jf. § 2, stk. 2, og § 3, stk. 3, samt etableres et beredskab vedrørende tilrettelæggelse af den særlige skoleundervisnings indhold for de forskellige uddannelser. Udgifterne herved forudsættes afholdt ved ændret anvendelse af uforbrugte midler af statens tilskud til Arbejdsgivernes Elevrefusion, jf. omtalen heraf i de almindelige bemærkninger.

B. Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Der henvises til de almindelige bemærkninger med hensyn til de foranstaltninger, der vil blive iværksat udover dette lovforslag. I 1990 er målet, at der oprettes et tilstrækkeligt antal lære- og praktikpladser med henblik på, at der er en plads til alle, som i 1990 forlader efg-basisuddannelsen. Praktikpladssøgende fra tidligere år søges i videst muligt omfang tilgodeset med praktikpladser. De praktikpladssøgende må så vidt muligt have tilbud om praktikplads, som ligger inden for det ønskede uddannelsesområde.

Til § 2

Til september/oktober 1990 vurderes det på grund af skolernes indberetninger om praktikpladssituationen blandt årets basiselever og oplysninger fra de faglige udvalg, hvorvidt den brede vifte af initiativer til fremskaffelse af flere lære- og praktikpladser, som nu iværksættes, har tilvejebragt det nødvendige antal lære- og praktikpladser.

Med henblik på at imødegå en eventuel fremtidig mangel på lære- og praktikpladser bemyndiges undervisnings- og forskningsministeren til fra 1. oktober 1990 at iværksætte praktikpladskompenserende undervisning og tilbud til elever om at fortsætte i uddannelsernes ordinære skoleophold, selv om de ikke har indgået uddannelsesaftale med en virksomhed.

Den praktikpladskompenserende undervisning etableres i givet fald som supplement til de almindelige vekseluddannelser og kan gennemføres i et samarbejde med private virksomheder, hvor disse f.eks. har ledig værkstedskapacitet. Den kan gennemføres på tekniske skoler, på handelsskoler og eventuelt andre uddannelsesinstitutioner efter undervisnings- og forskningsministerens nærmere bestemmelse. Der skal ved tilrettelæggelsen tilstræbes den størst mulige tilknytning til erhvervslivet, og undervisningen skal søges tilpasset forholdene for en almindelig praktikplads i størst muligt omfang. Det skal være muligt at tilrettelægge undervisningen for den enkelte elev dels i en almindelig praktikplads, dels som praktikpladskompenserende undervisning.

Undervisningen skal som hovedregel kun erstatte *dele* af praktikuddannelsen i en virksomhed.

Bestemmelsen tager højde for, at der også efter 1990 vil kunne opstå behov for disse nødløsninger. Men det forudsættes, at behovet vil være stærkt aftagende som følge af det mærkbare fald i de relevante ungdomsårgange fra 1992.

Bestemmelsen omfatter efg-uddannelser og – fra 1. januar 1991 – også uddannelser i henhold til lov om

erhvervsuddannelser, herunder de nuværende grundlæggende teknikeruddannelser således, som de indarbejdes i de nye erhvervsuddannelser.

Endelig fremgår det af bestemmelsen, at de særlige tilbud kun rettes mod *egnede* praktikpladssøgende. Dette skyldes, at målet som nævnt under de almindelige bemærkninger er, at de unge skal kunne *fuldføre* uddannelsen og fungere på arbejdsmarkedet efter endt uddannelse. Da ikke alle vil være kvalificerede til at gennemføre en hvilken som helst erhvervsuddannelse efter eget valg, og da den normale metode til konstatering af elevens egnethed, som er en virksomheds ansættelsesprocedure og den gensidige prøvetid i aftaleforholdet, ikke kan anvendes ved den særlige skoleundervisning, forudsættes det, at skolen vurderer elevens egnethed for fortsat uddannelse eventuelt efter indhentet udtalelse fra vedkommende faglige udvalg eller dets stedlige repræsentant. Elever, der har gennemført basisuddannelsen henholdsvis 2. skoleperiode i en erhvervsuddannelse eller en skoleperiode i henhold til § 2, stk. 1, nr. 1, vil som udgangspunkt være egnede til fortsat uddannelse. Hvis en elev ikke er aktivt praktikpladssøgende eller har afslået et rimeligt tilbud om en plads, vil eleven som udgangspunkt ikke være egnet til at modtage det særlige tilbud.

I *stk. 2* fastsættes, at undervisnings- og forskningsministeren under visse betingelser skal anvende bemyndigelsen i henhold til stk. 1. Betingelsen er, at ministeren efter indstilling fra Erhvervsuddannelsesrådet konstaterer, at der er et behov. Denne vurdering foretages på grundlag af skolernes indberetninger om praktikpladssituationen blandt årets basisuddannelseselever henholdsvis elever under lov om erhvervsuddannelser og oplysninger fra de faglige udvalg om praktikpladsmuligheder inden for de enkelte uddannelsesområder, jf. § 3, stk. 3.

På dette grundlag påbegyndes oprettelsen af det fornødne antal pladser. Det understreges herved, at den omstændighed, at det en bestemt dato kan konstateres, at et vist antal unge har uopfyldte praktikpladsønsker, ikke uden videre tilsiger, at der oprettes et tilsvarende antal særlige skolepladser. Antalsopgørelsen er et – omend meget væsentligt – grundlag for en samlet behovsvurdering, hvori bl.a. også må indgå betydningen af eventuelle faste terminer for antagelse af elever inden for visse fag, f.eks. elektrikerfaget, og oplysninger om de søgendes villighed til at vælge en anden uddannelse end den højest prioriterede, hvis denne af beskæftigelsesmæssige grunde ikke udbydes på de særlige vilkår. F.eks. vil det være ufornuddent at oprette skolepladser uden for frisørfaget til den del af de praktikpladssøgende, som kun ønsker en efg-uddannelse som frisør.

Af bestemmelsens *stk. 3* følger, at et tilbud om særlig skoleundervisning ikke i alle tilfælde skal modsvare elevens primære ønske. Det følger tillige, jf. *stk. 1* og *2* og bemærkningerne hertil, at der i vurderingen af, hvilke og hvor mange pladser der er fornødne, skal indgå muligheden for, at de unge er villige til at modtage tilbud, der ligger uden for den ønskede uddannelse.

Endelig følger det af bestemmelsens *stk. 4*, at en elev fortaber sin ret til at begynde og til at fortsætte den særlige undervisning, hvis eleven får anvist en praktikplads. Retten fortabes dog først fra det tidspunkt, hvor uddannelsesaftalen træder i kraft, eller hvor eleven afslår den anviste plads. Bestemmelsen er medtaget for at sikre, at eleverne kommer ind under en normal uddannelse, så snart det er muligt. Det forudsættes, at bestemmelsen i praksis vil blive anvendt således, at elever, der er under et ordinært skoleophold i henhold til bestemmelsen i § 2, *stk. 1*, nr. 1, altid får mulighed for at færdiggøre skoleopholdet.

Til § 3

I *stk. 1* fastsættes, at de almindelige regler om ordningen fastsættes efter indstilling fra Erhvervsuddannelsesrådet. Sigtet hermed er, at arbejdsmarkedets parter skal kunne stå inde for de afvigelser fra vekselluddannelsesprincippet, lovforslaget åbner mulighed for.

Efter *stk. 2* gives der de faglige udvalg afgørende indflydelse på fastsættelsen af mål og rammer for værkstedsundervisningen. Derved sikres det, at eleverne efter uddannelsen har tilegnet sig den almindeligt anerkendte kompetence, og at de vil få almindeligt svendebrev/uddannelsesbevis, med en skole som hel eller delvis stedfortræder for en godkendt praktikvirksomhed.

Det fastsættes i bestemmelsens *stk. 3*, at det enkelte faglige udvalg pr. 1. oktober skal foretage en vurdering af behovet for lære- og praktikpladser inden for sit område. Udvalget skal også skønne over, hvor mange pladser der vil blive oprettet frem til næste 1. oktober. Udvalgets oplysninger sendes til undervisnings- og forskningsministeren, som efter indstilling fra Erhvervsuddannelsesrådet foretager en samlet vurdering af situationen sammenholdt med skolernes elevoplysninger, jf. § 2, *stk. 2*, og bemærkningerne hertil.

Om nødvendigt kan undervisnings- og forskningsministeren efter indstilling fra Erhvervsuddannelsesrådet henstille til et fagligt udvalg, at udvalget foranlediger oprettet et antal yderligere praktikpladser. I det omfang pladserne ikke oprettes, må udvalget af finde sig med, at der etableres praktikpladskompen- sation i henhold til § 2.

Bestemmelserne i *stk. 3* skal sikre, at beslutningen om at bryde med vekselluddannelsesprincippet og den regulering af tilgangen til et fag, som følger af dette princip, træffes på et solidt fagligt grundlag. Der skal lægges vægt på at imødegå den fare for forvridning af vekselluddannelsesprincippet, der er forbundet med den særlige undervisning. Det faglige udvalgs opgave efter denne bestemmelse kan samtidig indgå i udvalgets almindelige overvejelser om det fremtidige uddannelsesbehov inden for udvalgets område. Udvalget bør i givet fald fremkomme med et skøn over det ønskelige antal pladser inden for den særlige undervisning og med bestemmelser om undervisningens indhold efter *stk. 2*.

Da iværksættelse af den særlige skoleundervisning er særdeles ressourcekrævende, er det fundet nødvendigt i *stk. 4* at give ministeren en beføjelse til at træffe afgørelse om, hvilke skoler der skal tilbyde hvilken undervisning. Det forudsættes, at afgørelsen i almindelighed træffes efter ansøgning fra skolerne, hvor bestyrelserne – særlig efter erhvervsuddannelsesreformens ikrafttræden pr. 1. januar 1991 – har ansvaret for skolens profil. Ved behandling af skolernes ansøgninger vil der blive lagt stor vægt på, hvor gode skolerne har været til at »afsætte« sine elever, og hvilke planer skolerne har for yderligere at sluse eleverne fra den særlige skoleundervisning ud i ordinære praktikforhold, jf. målsætningen om at kun *dele* af praktikundervisningen sker på skole.

Til § 4

Bestemmelsen er medtaget for at sikre, at værkstedskurser o.lign. på erhvervsskolerne kan bruges strategisk af de faglige udvalg og virksomhederne for at få godkendt virksomheder, der normalt ikke har kunnet opnå godkendelse. Der sigtes især mod en styrkelse af de store virksomheders indtag af elever. Forslaget bygger på »Teknikerudvalget« indstilling, jf. de almindelige bemærkninger.

Til § 5

Bestemmelsen sikrer, at elever under de særlige foranstaltninger modtager overenskomstmæssig løn eller en tilsvarende godtgørelse. Godtgørelsen udbetales af skolerne, som får refusion fra Arbejdsgivernes Elevrefusion efter nærmere regler fastsat af undervisnings- og forskningsministeren. Bestemmelsen indebærer en udvidelse af institutionens virkefelt i henhold til lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion. Det forudsættes, at lovens bestemmelser om lønrefusion til private arbejdsgivere finder tilsvarende anvendelse med de nødvendige afvigelser.

Til § 6

Undervisningen i henhold til § 2 finansieres via AER-ordningen, jf. lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion.

I *stk. 2* fastsættes det, at skolerne får tilskud til den tilskudsberettigende undervisning efter regler svarende til økonomiordningen i erhvervsuddannelsesreformen.

Bilag 1**STATSMINISTERIET**

Den 10. maj 1990

Aftale mellem regeringen og Socialdemokratiet om sikkerhed for et tilstrækkeligt antal lære- og praktikpladser

- * Målsætningen er at skaffe et tilstrækkeligt antal lære- og praktikpladser eller praktikpladskompenserende undervisning så de unge får reelle muligheder for at fuldføre en erhvervsuddannelse.
- * Med henblik herpå gennemføres der inden sommerferien et lovforslag, som præciserer, at der, såfremt det nødvendige antal lære- og praktikpladser ikke er tilvejebragt senest 4 måneder efter afsluttet basisår, etableres yderligere praktikpladskompenserende undervisning for elever, som efter de hidtidige regler opfylder betingelserne for at indgå en uddannelsesaftale. Derved sikres egnede elever en ret til at fuldføre den påbegyndte erhvervsuddannelse.
Den praktikpladskompenserende undervisning etableres som supplement til de almindelige vekselluddannelser. Den præcise udformning af uddannelsestilbuddene drøftes i de faglige udvalg. Udgifterne finansieres via AER-ordningen.
- * Fra 1. januar 1991 er der fri adgang til erhvervsuddannelserne. Elever, der gennemfører erhvervsuddannelsens basisår (efter 1. januar 1991 1. eller 2. skoleperiode), må sikres praktikpladser.
- * De praktikpladssøgende må så vidt muligt have tilbud om praktikplads, som ligger indenfor det ønskede område.
- * Der gennemføres inden sommerferien et lovforslag, som overfører den opsøgende indsats for at skaffe flere lære- og praktikpladser fra Arbejdsformidlingen til erhvervsskolerne.
- * I 1990 er målet, at der oprettes et tilstrækkeligt antal lære- og praktikpladser med henblik på, at der er en plads til alle, som i 1990 forlader basisuddannelsen.
Praktikpladssøgende fra tidligere år søges i videst muligt omfang tilgodeset med praktikpladser.
- * Til september/oktober 1990 vurderes det på baggrund af skolernes indberetninger og praktikpladssituationen blandt årets basiselever, om den brede vifte af initiativer til fremskaffelse af flere lære- og praktikpladser, som nu iværksættes, har haft den forudsatte effekt. Er der ikke det nødvendige antal pladser, iværksættes der pr. 1. oktober 1990 praktikpladskompenserende undervisning for elever, der forlader basisuddannelsen i 1990 jf. den foreslåede lovbestemmelse.
- * Der gennemføres inden sommerferien et aktstykke om ændret disponering af de 85 mio. kr., som beror i Arbejdsgivernes Elevrefusion.